

[Undervisnings- og forskningsministeren]

er meget, man kan gøre, uden at der behøver at være paragraffer om det.

Der er nogle, der tror, at når man fjerner lovparagrafferne, styrter verden sammen. Det gør den ikke. Der bliver stadig lavet undervisningsmaterialer, der vil stadig være kataloger, der vil stadig ske information, men vi gør det altså uden dette ekstra lag, som den statslige, lovbestemte Landscentral er.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Når SF ligesom Socialdemokratiet indstiller forslaget til forkastelse, hænger det sammen med, at for det første har vi aldrig været inddraget i nogen forhandlinger med regeringen om det, for det andet kan vi ikke se, at de tilsagn, som vi kan forstå at CD har fået, for at de skulle skifte opfattelse, overhovedet er noget reelt tilsagn om, at man har sikkerhed for det, og for det tredje vil man se på det igen om et par år.

Man må sige til CD og Kristeligt Folkeparti, som har skiftet opfattelse, at om et par år er Landscentralen væk, så er løbet kørt, så har ministeren fået sit ønske igennem. Og man må sige til ministeren, at ministeren har udført et ganske rimeligt stykke arbejde ved at få to partier til at skifte opfattelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 97:

Forslag til lov om ændring af den sociale styrelseslov. (Københavns og Frederiksberg Kom-

muners inddragelse i informations- og analyse-systemet m.v.).

Af socialministeren (Aase Olesen).

(Fremsat 6/12 89. Første behandling 12/1 90. Betænkning 1/2 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 50:

Forslag til folketingsbeslutning om socialt op- søgende arbejde og socialt projektarbejde.

Af Carsten Andersen (SF) m.fl.
(Fremsat 9/1 90).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Socialministeren (Aase Olesen):**

Forslagsstillerne opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag med henblik på at fremme fornyelse i socialpolitikken.

Som baggrund for forslaget angives, at det er bedre at give folk styrke frem for at skabe afhængighed. Derfor må de forebyggende og lokalt aktiviserende foranstaltninger fremmes mest muligt. Det forebyggende arbejde inden

[Socialministeren]

for nogle nærmere angivne rammer foreslås op-prioriteret i kommunerne ved, at staten yder 50 pct. refusion til kommunens udgifter hertil.

Jeg er helt enig med forslagsstillerne i, at det er vigtigt, at kommunerne styrker det forebyggende arbejde. Jeg kan også stort set tilslutte mig betragtningerne i bemærkningerne til forslaget om det sociale forsøgs- og udviklingsarbejde.

Når vi kommer til forslaget til løsninger, er vi derimod ikke helt enige. Som bekendt satte vi på baggrund af Socialudvalgets beretning af 23. juni 1988 et socialt udviklingsprogram i værk, det såkaldte SUM-program. Programmet varer 3½ år og afsluttes først med udgangen af 1991. Som det fremgår, er vi i øjeblikket midtvejs i programmet; de fleste penge er nu uddelt, og de mange projekter, der er støttet, er i fuld gang.

Socialministeriets Udviklingsråd har indstillet til mig, at der sker en evaluering af hele udviklingsprogrammet inden for en ramme på 20 mio. kr. Erfaringsopsamlingen skal bygge på de praktiske erfaringer, der er indhøstet i udviklingsprojekterne og formidlingsenhederne. Erfaringsopsamlingen foregår løbende gennem hele programperioden. Efter programperiodens udløb skal der ske en sammenfattende opsamling. Flere forskningsinstitutioner og uddannelsessteder er nu i gang med at opsamle resultaterne af de mange projekter. Der vil ske en løbende publicering af resultaterne af erfaringsindsamlingen, men de endelige resultater vil tidligst kunne foreligge i midten af 1992.

Når resultaterne foreligger, er jeg indstillet på at se åbent på, hvor der er behov for ændringer i den sociale lovgivning, ikke mindst hvordan man kan motivere til, at der lokalt sker en løbende udvikling på det sociale område, også efter SUM-programmets ophør.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at Socialministeriet er ved at planlægge en konference i juni 1990, hvor Folketingets Socialudvalg vil blive indbudt sammen med Socialministeriets Udviklingsråd og Bevillingsudvalg, formidlingsenhederne og forskerne. Her vil vi se på de foreløbige resultater af SUM-programmet.

Jeg tror, det er en god idé, at vi får en bred debat, allerede inden de endelige resultater foreligger, men lad os vente lidt med beslutningerne. Jeg synes, det er for tidligt at tage stilling til forslagsstillernes konkrete forslag. Når re-

sultaterne af SUM-programmet foreligger, kan det vise sig, at der peges på andre muligheder for at imødekomme behovene. Men lad os se på det, når programmet er afsluttet.

Til slut vil jeg tilføje, at jeg er opmærksom på, at der ikke kan foreligge nogen færdige forslag fra min side, samtidig med at SUM-programmet udløber. Derfor er jeg allerede nu indstillet på at søge et mindre beløb af SUM-midlerne overført til 1992, så der kan ske en rimelig afslutning af programmet. Måske bliver der også behov for at søge en mindre, supplerende bevilling i 1992. Men lidt længere fremme i programmet vil der være større klarhed over muligheder og behov.

Sammenfattende kan jeg altså sige, at vi ikke afviser, at der skal ske ændringer på disse områder, men tidspunktet for forslaget er noget forhastet og ilde valgt.

Jytte Hilden (S):

Jeg kan på Socialdemokratiets vegne erklære mig meget enig i nogle af de tanker og ting, som socialministeren fremførte. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at SUM-programmet, som vi har i dag, er blevet en succes. Det er heller ikke nogen hemmelighed, at programmet blev til via to forslag, ét fra Socialdemokratiet og ét fra Det Radikale Venstre. Og det var faktisk et ganske udmærket fællesprojekt at få de to forslag flettet sammen til den nuværende ordning.

Det væsentlige for os i det forslag, vi fremsatte, var dels at sikre, at der bliver mulighed for nogle lokale initiativer, mulighed for, at kommunerne kan gøre noget, mulighed for en stor grad af selvforvaltning. For der er ingen tvivl om, at løsningen af mange af de sociale problemer, som vi står over for, har en basis ude omkring, hvor folk er. Det betyder ikke, at vi skal kaste vrage på mange andre ordninger, men det betyder, at det er vigtigt at tænke systemerne igennem.

Derfor var det væsentligt for os ikke at kalde det et forsøgsprojekt, men netop et udviklingsprojekt. Forsøg har jo, som vi alle ved, den meget uheldige ting ved sig, at når forsøget er slut, er pengene det også, og så er vi tilbage i den gamle gænge. Det har ikke været meningen, hverken for Socialdemokratiets eller for Det Radikale Venstres vedkommende, dengang vi skruede et kompromis sammen.

[Jytte Hilden]

Og derfor må jeg sige, at vi synes ligesom socialministeren, at det er på et lidt sært – hvis ikke man skal kalde det tumpet – tidspunkt, at SF nu kommer med dette forslag. Vi er i gang med en midtvejsevaluering af SUM-midlerne. Der er ved at blive udarbejdet en række rapporter, hvor vi kan se, hvad det er, der har virket. Der har været en stor konference, hvor man netop diskuterede spørgsmålet om SUM-midlernes anvendelse, og hvordan de sidste penge skal bruges. Så derfor synes jeg egentlig, at en endelig stillingtagen til, om vi fortsat skal have udviklingsmidler af denne art, bør afvente de konklusioner, der er undervejs.

Det er såmænd ikke, fordi jeg ikke er meget enig i mange af de smukke ord, meget af den lyrik om, at socialt arbejde i 1990'erne handler om at styrke nærmiljøerne. Og det er heller ikke, fordi vi ikke er enige i, at forsøg og projektarbejde har vist sig som banebrydende i udvikling af socialt arbejde. Det er ikke det, der er min pointe, men at det bare ikke er her og nu, det egner sig til en folketingsbeslutning.

Derfor hæftede jeg mig også meget ved, at socialministeren sagde, at de midler, der måtte være tilbage, vil hun søge overført til næste finansår. Der foreligger jo en tidsramme for SUM-midlerne. Og jeg hæftede mig også ved, at socialministeren sagde, at der eventuelt kan blive tale om at søge om lidt flere penge. Jeg går ud fra, at de skal anvendes til at færdiggøre nogle af de ting, som er i gang for øjeblikket, og til den proces kan jeg i høj grad tilslige Socialdemokratiets positive støtte.

Karen Højte Jensen (KF):

Den konservative folketingsgruppe er enig i de overordnede intentioner i forslaget, nemlig at vi må sikre udvikling og fornyelse i socialpolitikken. Og derfor står vi også bag det SUM-projekt, som allerede er omtalt. Tiden er ikke inde til nye initiativer. Vi må afvente det sociale udviklingsprogram's resultater. Vi må have det ført til ende først, og så må vi jo på det tidspunkt vurdere, om der er behov for konkrete initiativer og eventuelt hvilke.

Vi kan altså ikke for nærværende støtte forslaget.

Hanne Severinsen (V):

Når jeg læser bemærkningerne til beslutningsforslaget, kan jeg kun være fuldstændig

enig, altså i det med at fremme fornyelsen og give folk styrke i stedet for afhængighed. Det er vi meget enige om, og det er i det hele taget glædeligt, at socialpolitikken ændrer sig tværpolitisk i disse år uden den surhed og konservatisme, der var engang. Jeg synes, det er dejligt, at der er så mange, der går i gang, og hele den proces, der er gået i gang, efter at SUM-midlerne er begyndt at virke, viser jo også, at der er megen fornyelse rundt omkring.

Jeg mener, at vi skal lytte meget nøje til, hvad kommunerne siger. Det viser sig jo faktisk, at kommunerne er vældig gode til at få nye ideer. Det, vi så skal prøve at identificere, når hele denne proces er forbi, er jo, om vi i virkeligheden kunne fjerne nogle barrierer. Og jeg vil da slet ikke afvise, at det også godt kan være, at der er nogle refusionsbarrierer, men sådan som det er stillet op fra SF's side, kan jeg ikke støtte det.

Jeg synes i det hele taget, som det også er blevet sagt af tidligere ordførere, at vi ikke skal stille os op her og nu og komme med nogle færdige modeller, men som sagt nøje følge, hvad der foregår ude i kommunerne. For de er faktisk slet ikke så tossede til at lave socialpolitik, viser det sig i disse år.

Tove Niemann (FP):

Da Fremskridtspartiets socialpolitiske ordfører ikke kan være til stede, vil jeg på Fremskridtspartiets vegne afvise dette forslag. Vi vil gerne afvente det arbejde, der foregår i amterne og kommunerne vedrørende psykiatriske behandlingsmetoder; det vil give grundlag for en bredere orientering.

Men som sagt er vi negative over for forslaget.

Kirsten Lee (RV):

Vi er i Det Radikale Venstre enige med forslagsstillerne i, at forebyggende arbejde inden for alle sektorer er vigtigt, og nytænkning inden for socialpolitikken generelt er selvfølgelig nødvendigt. Men vi har afsat – som flere også har været inde på – de 350 mio. kr. via SUM-midlerne, og der er arbejde i fuld gang over hele landet med nytænkning på alle mulige områder inden for det sociale arbejde.

På nuværende tidspunkt er der behov for, at vi holder fast ved det, der er i gang, og vi skal ikke begynde at lave noget om, før vi har fået en vurdering, når SUM-perioden er udløbet.

[Kirsten Lee]

I øvrigt har vi den opfattelse, at ændringer af refusionerne nok ikke garanterer nogen fornyelse i sig selv. En stor del af det arbejde, socialrådgivere og andre sagsbehandlere sidder og laver dagen lang i form af råd og vejledning, er jo forebyggende, og man kan ikke adskille, hvornår det er forebyggende, og hvornår det er råd og vejledning, der kan defineres som noget andet.

Så vi tror ikke, at der kommer nytænkning ud af at lave lidt om på refusionerne, og vi afviser det forslag, som SF fremsætter her.

Duetoft (CD):

Vi er meget enige i den vurdering, ministeren er kommet med vedrørende dette forslag. Jeg vil dog godt understrege én ting, nemlig at det da er meget godt at sige, at SUM-midler og SUM-projekterne skal være overstået, inden vi foretager en vurdering, men det er vel også sådan, at der ikke må blive alt for langt et hul mellem stoppet omkring SUM-midlerne og noget nyt, man eventuelt sætter i gang. Og her opfatter jeg ministerens bemærkninger om eventuelle overførsler som et forsøg på at sikre, at der ikke bliver dette hul, som det måske kunne ske i nogle sammenhænge.

Men vi er altså enige i ministerens vurdering.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Når man sidder og læser forslaget til folketingsbeslutning, lyder det jo vældig godt. Men når man så tænker på alt det, der er i gang, synes jeg, det ikke rigtig harmonerer. Når man har bevilget de mange penge netop for at få nogle forsøg, netop for at få nogle ting, så man senere har et stort grundlag at lave den endelige lovgivning på, er vi helt enige med ministeren i, at vi må have nogle af de resultater frem.

Men jeg var også meget glad for ministerens bemærkning om, at der bliver en midtvejsopfølgning meget snart. Det vil jo sige, at vi ikke skal vente lang tid, før vi ved noget om, hvor det bærer hen, og så kan man jo faktisk også begynde at vurdere, hvordan den fremtidige lovgivning egentlig skal være.

Men de intentioner, der ligger bag forslaget, kan man jo ikke andet end være enig i. Det er uhyre vigtigt, at man får det opsøgende arbejde i gang, at man hindrer skaderne i at opstå, så jeg tror slet ikke, der er spor uenighed i salen. Det er vel bare et spørgsmål om, hvordan man griber tingene an.

Carsten Andersen (SF):

Nu står jeg i den mærkelige situation, at jeg kan rette en tak til alle partierne på nær Fremskridtspartiet for tilslutning til bemærkningerne til forslaget, men til selve beslutningsforslagets tekst var der ikke på nuværende tidspunkt opbakning. Det giver mig anledning til at overveje, om man ved næste grundlovsændring skal tage stilling til den uformulerede paragraf om, at oppositionen aldrig må få ret, således at man måske får et andet forhold til den, for hvis man er enig med os i bemærkningerne til forslaget, er det jo ganske underligt, at man ikke kan støtte selve forslaget.

Fru Jytte Hilden sagde meget klart, at det var et sært og tumpet tidspunkt at komme med dette forslag på. Men vi har set den socialpolitiske udvikling, som Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre startede med deres forslag om SUM-programmet – med vores aktive deltagelse i, at det blev til noget – som et progressivt skridt i udviklingen af det sociale arbejde. Vi har også mærket os, at det faktisk stopper i 1992, og vi er altså skruet sådan sammen i SF, at vi tager stilling til tingene, før vi kommer til udløbsdatoen. Vi venter ikke med at finde ud af, hvilken vej vi skal dreje, til vi er kommet frem til vejkrydset, men vi beslutter os i god tid inden og får lagt os i den rette kørebane, sådan at vi kan vise, hvor vi vil hen, og de andre i trafikken, de andre i socialpolitikken, kan forholde sig dertil.

Derfor spiller vi ud nu, og det undrer os, at der er flertal i Folketinget for, at man ikke skal tage stilling til disse ting, og at man ikke skal gå i gang med debatten – og dog. Jeg skal ikke gøre socialministeren uret. Socialministeren var indstillet på, at vi tager en debat om det, og at vi også bliver nødt til at forberede os på det. Sådan forstod jeg ministeren med mit positive øre.

Jeg er uenig i – og det mener jeg også en række af udøverne af socialpolitik rundt omkring er uenige i – at vi skal vente med at diskutere de her ting, til SUM-programmet udløber. På konferencen, der blev afholdt, og som der blev henvist til, vedrørende SUM-programmet, var der også flere indlæg, som problematiserede forankringen af projekterne, og som satte spørgsmålstegn ved, hvordan vi kommer videre. Det er et anliggende, som der er så store forhåbninger til, at vi ikke må gå i stå efter dette, men bliver nødt til at komme videre.

[Carsten Andersen]

Det er i den ånd, SF har fremsat forslaget. Vi har sagt: Her er vores mening om, hvordan vi i denne situation mener det kunne se ud, og vi er parate til at diskutere, hvordan man kan fortsætte udviklingen.

Hvis vi ikke kommer ud af busken og lægger tingene frem, sker der det, som fru Hanne Severinsen fra Venstre talte om: Der opstår surhed og konservatisme inden for socialpolitikken, for så oplever man, at udviklingen bliver sat i stå, fordi der hele tiden bliver sat lighedstegn mellem udvikling og flere penge.

Den debat er overstået inden for det socialpolitiske område, man er parat til at ommøblere, og man er parat til at bruge ressourcerne på en anden måde. Men det nytter ikke, at man ikke vil være med til at tage det op og diskutere, fordi man måske får lavet nogle ridser i lakken.

Fru Karen Højte Jensen sagde, at tiden ikke er inde til nye initiativer. Deri håber jeg at et flertal er dybt uenigt med De Konservative, for hvis vi ikke får taget nogle initiativer på dette område, sker der jo ikke noget efter SUM-programmet. Det er jo netop meningen, at der skal komme nogle initiativer efter SUM-programmet, og at vi skal gå i gang med at diskutere dem.

Fru Kirsten Lee var inde på – og det mener jeg egentlig er et meget væsentligt punkt, som forslaget her kan give anledning til at få taget op – at man ikke kan skille det forebyggende arbejde og det almindelige administrative arbejde i kommunerne. Jeg har engang lovet socialministeren at spille ud med, at det egentlig godt kunne lade sig gøre. Der er bl.a. et udspil, som jeg har deltaget i. Her kan det altså lade sig gøre. Jeg synes, vi skal tage den debat op, og jeg synes, vi skal få undersøgt nærmere, om man ikke kan adskille det forebyggende og det administrative arbejde. Men så længe regeringspartierne ser en fordel i at fastholde, at der ikke kan ske nogen adskillelse af det, så længe modvirker man også, at der sker en udvikling af det opsøgende og det forebyggende arbejde. Jeg synes, at det er en lille smule bedrøveligt, at en af fødselshjælperne for dette program går i baglås på det her.

Jeg skal som sagt takke for tilslutningen til bemærkningerne og vel egentlig også til tankegangen bag forslaget, og jeg skal fra SF's side love at medvirke til, at vi får en saglig og ordentlig debat i udvalget om, hvordan vi skal fortsætte efter SUM-programmet.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Det skal ikke stå tilbage, at Det Konservative Folkeparti ikke er indstillet på nye initiativer. Det, jeg sagde, var, at der ikke i dag er behov for konkrete initiativer. Vi vil gerne afvente resultatet af SUM-projektet og så være med til at vurdere, hvad der skal iværksættes.

(Kort bemærkning).

Carsten Andersen (SF):

Sådan forstod jeg også bemærkningen, men det er jo en standardbemærkning, hver gang vi diskuterer, at i dag er der ikke behov for nye initiativer, vi vil gerne afvente. Det, vi kan frygte, hvis man ikke vil gå i gang med at diskutere, hvad der skal ske fremover, er, at det også vil være den bemærkning, der falder, når vi når frem.

Og når vi er nået helt frem til, at SUM-programmet udløber og politikerne ikke har meldt ud, hvad vi vil sætte bagefter, så har vi jo egentlig sagt til de folk, som arbejder for udvikling af det sociale område: Det, I laver, har ikke politisk interesse, og derfor er det stærkt nedprioriteret.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg må sige til hr. Carsten Andersen, at det sidste er jeg faktisk helt uenig i. Hvis vi i dag sagde: Dette SUM-program skal ende i de og de ændringer af bistandsloven, så kunne man med rette sige, at vi var ligeglade med resultatet af det store udviklingsarbejde, der nu pågår. Jeg synes nok, at man vender det lidt på hovedet.

Der blev talt lidt uklart om, hvad det var, vi talte om, når vi talte om midtvejskonference. Der har været holdt en konference, hvor også formidlingsenhederne – alle på nær én, der endnu ikke var udnævnt på det tidspunkt – deltog. Den blev holdt, så vidt jeg husker, i november måned. Til den konference foreligger der en foreløbig rapport over de projekter, der på nuværende tidspunkt er i gang.

Det er naturligvis begrænset, hvad man kan få forskere til at sige om projekter, der er relativt nystartede, men jeg vil da gerne referere – for det var en åben konference – hvad en af forskerne sagde. Noget tyder på, sagde han, at der for øjeblikket er ved at ske to ting. Den ene er, at der kommer en øget kvalitet i det sociale ar-

[Socialministeren]

bedje, og den anden er, at ordet »forebyggelse« er ved at få reelt indhold. Flottere kan det vel egentlig ikke siges. Jeg synes i hvert fald, at hvis det også bliver konklusionen den dag, da vi er færdige, så har vi virkelig opnået noget, som vi kan være stolte af.

Så vil jeg sige om dette med at tage initiativer, at det jo ikke nødvendigvis er sikkert, at vi skal lave nye love eller nye paragraffer. Man kunne sagtens forestille sig, at man skulle decentralisere yderligere og i højere grad lave rammelovgivning, altså måske fjerne nogle paragraffer.

Jeg har sagt på en anden konference, vi har afholdt om daginstitutioner, at det handler om at lade det gro fra neden og så give lov til at lade det gro, altså give lov ovenfra. Det betyder ikke at lovgive, men netop at tillade, at tingene gror, og det, det så handler om, er at sætte et sikkerhedsnet under de svageste, så selvforvaltningen og decentraliseringen ikke kommer til at foregå på de stærkes betingelser.

Jeg skal lige gøre det med konferencen færdigt. Den konference, jeg omtalte i mit første indlæg, er altså en ny konference, som vi kan kalde en egentlig midtvejskonference, hvori også alle 20 formidlingsenheder deltager.

Jeg noterede mig med stor tilfredshed, at SF nu siger, at tiden ikke er til at putte flere penge i systemet, men til at ommøblere ressourcerne. Flot! Det skal vi huske, det er meget vigtigt.

Endelig bliver jeg nødt til at sige til hr. Carsten Andersen om dette med at adskille den forebyggende indsats, råd og vejledning, fra den rent administrative, at det jo altså ikke er gjort med at skrive noget på et stykke papir, som man kalder et beslutningsforslag. Dermed er det ikke gjort. Jeg vil gerne sige, at enhver, der er i stand til klart at adskille rådgivning og vejledning fra administrativt arbejde, vil få en meget stor stjerne, for vi har ikke kunnet gøre det i Socialministeriet til dato. Jeg har efterlyst det hos Kommunernes Landsforening og Kommunernes Landsforenings embedsmænd, som har lovet at give et bud på det. Jeg har efterlyst det hos sagsbehandlere og folk, der har arbejdet med revalidering, som alle sammen siger det samme som hr. Carsten Andersen, men jeg har bare aldrig nogen sinde fået et realistisk bud på, hvordan vi bærer os ad. Men tilbudet står stadig væk åbent; man kan blive berømt på det, hvis man kan klare det.

Carsten Andersen (SF):

Når jeg efterlyser, at man kommer i gang med debatten, er det, fordi – som ministeren også sagde – udviklingsprogrammet udløber i 1992, og selv om man er parat til – og det erklærede Socialdemokratiet sig også enig i – at overføre nogle penge til 1992 for at færdiggøre det, er der jo en psykologisk virkning i, at så er den periode i dansk socialpolitik slut.

Og så kommer der lidt forventning, når man rejser spørgsmålet: Hvad skal der ske herefter? Det er det, som vi lægger et bud frem på; vi siger: Det var måske en vej frem, at det var det, der skete bagefter, for at vi kan få den debat i gang.

En lang række af de ting, der er sket under SUM-programmet, og som også tidligere skete på Socialministeriets udviklings- og forsøgsområder, var, at man gik ud og forsøgte nogle nye ting og bidrog med nogle nye ting i socialforvaltningerne. Men når vi nu skal være ærlige, må vi også se på, at der er en lang række socialforvaltninger, som har et område, som fungerer med forsøg og med initiativer, men som også har bevaret store dele af den gamle forvaltning. Det vil sige, at vi faktisk ikke er trådt ud af det, men på en lang række områder stadig væk famler os frem.

Derfor er det så vigtigt at melde ud, at udviklingen ikke er stoppet, men fortsætter også efter 1992. Det er uhyre vigtigt, at den melding kommer ud, for det giver folk, der arbejder derude, tillid til, at de kan arbejde videre, at udviklingen fortsætter i fremtiden, og at der er accept af den udvikling, der har været, at tingene gror nedfra, og at de ikke altid skal være så velfriserede.

Det skulle undre mig meget, hvis referatet fra denne forhandling viser, at SF står inde for, at udvikling ikke koster flere penge. Det, jeg tilkendegav, var, at det ikke altid er løsningen at bede om flere penge, men jeg vil ikke bindes op på aldrig nogen sinde at komme og bede om flere penge. Vi har inden for det socialpolitiske område for lang tid siden erkendt, at flere penge ikke løser problemet; jeg vil til og med gå så langt som til at sige, at nogle gange kan de også gøre det værre; men så vil jeg ikke gå længere.

Jeg vil da godt sige, at socialministeren ikke er samarbejdsvillig, når ministeren siger, det ikke er nok, at det står på et papir her, hvordan man kan adskille det forebyggende og det ad-

[Carsten Andersen]

ministrative arbejde. Jeg kan godt klippe det ud i pap. Jeg skal gerne ansøge om, hvorvidt jeg kan få det bukket i neon, hvis det er et spørgsmål om, hvordan budskabet meddeles.

Når socialministeren siger, at der er spurgt i kommunerne, og at der er spurgt blandt medarbejderne, og de siger det samme som hr. Carsten Andersen, så er vi i den situation, at vi må spørge, om det måske ikke er socialministeren, der har uret, eller om det måske er Socialministeriet, der ikke har lagt øret til jorden og hørt, hvordan tingene kan laves. Det er jo hændt før; hvorfor skulle det ikke være hændt i denne sag?

Lad os så afgøre det på demokratisk vis og lave et forsøg omkring det, som der er et flertal som prøver. Kan vi så ikke lave et forsøg med, om det er til at skille ad? Det, der ligger i vores forslag, er, at vi tager det ud af administrationskontoret og sætter det i gang ude i marken; det er dér, adskillelsen helt klart ligger. Og så vil vi måske opnå den tilfredsstillende, at forbruget af skriveborde og af tonsvis af papir inden for det sociale område bliver mindsket.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 55:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af rådgivningscentre og behandlingsinstitutioner for voksne med psykiske lidelser.

Af Carsten Andersen (SF), Jytte Hilden (S) og Duetoft (CD) m.fl.
(Fremsat 26/1 90).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Aase Olesen):

Beslutningsforslag nr. B 55 lægger op til, at der med hjemmel i bistandsloven indføres en amtskommunal forpligtelse til dels at sørge for, at der er mulighed for oprettelse af åbne rådgivningscentre, der kan yde behandling og rådgivning til voksne med psykiske lidelser, og dels at sørge for, at der er mulighed for optagelse i behandlingsinstitutioner eller bofællesskaber for samme gruppe.

Den problemstilling, som forslagsstillerne her er inde på, er vi i regeringen i høj grad klar over. Der er ganske givet, ikke mindst i de store byer, opstået socialpolitiske problemer i forbindelse med omlægningen af psykiatriområdet og samfundsudviklingen i øvrigt.

Vi er enige med forslagsstillerne i, at målgruppen for Sundhedsministeriets temaplanlægning er mennesker med både psykiske lidelser og sociale problemer. Der er derfor væsentlige socialpolitiske sider, som vi må forholde os til.

Indledningsvis må vi dog sige, at regeringen må tage afstand fra en finansiering af behandlingsinstitutioner og bofællesskaber som foreslået med 75 pct. stat og 25 pct. amt, svarende til den gældende finansiering af forsorghjem m.v. Det er, hvis jeg skal sige det, en lidt gammeldags forestilling, der ligger bag dette, og det er da heller ikke det, man foreslår i den betænkning, som netop er kommet fra amtskommunerne.

Når det er sagt, kan vi et langt stykke erklære os enige i forslagsstillerens beskrivelse af problemerne. Disse problemer er bl.a. baggrunden for, at psykiatri og distriktskykiatri er emnet for temaplanlægning i amtskommunerne i 1989-90. I forbindelse med temaplanrunden er nedsat en følgegruppe med medicinaldirektøren som formand og med repræsentanter for Sundhedsstyrelsen, Amtsrådsforeningen, Socialstyrelsen, Københavns og Frederiksberg Kommuner, Kommunernes Landsforening og Sundhedsministeriet.

I det debatoplæg, Sundhedsministeriet har udsendt, er amtsrådene anmodet om at indsende deres temaplaner til Sundhedsministeriet pr. 1. april 1990. Herefter skal følgegruppen medvirke til en samlet afrapportering af temaplanrundens gennemførelse samt evaluering af distriktskykiatriske projekters egnethed.